

Dosarul nr. 2ra-2043/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (judecător I. Pâcaleu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (judecători A. Gheorghieș, E. Bejenaru și A. Toderaș)

ÎNCHEIERE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria or. Fălești,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Varvara Bobu,
reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, împotriva Primăriei or. Fălești cu privire
la repararea prejudiciului material cauzat de angajator ca urmare a reținerii
indemnizației de concediu, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respins apelul declarat de Primăria or. Fălești și menținută hotărârea din
25 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești,

c o n s t a t ă:

La 09 iulie 2018, Varvara Bobu, reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Fălești cu privire la
încasarea indemnizației pentru concediile nefolosite la data încetării contractului
individual de muncă, pentru durata de 487 de zile, încasarea compensației pentru
reținerea din vina angajatorului a indemnizației pentru concediile de odihnă
nefolosite la data încetării contractului individual de muncă, repararea prejudiciului
moral în sumă de 7 000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de
6 000 lei (f.d. 1-4, vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta Varvara Bobu, reprezentată de avocatul
Serghei Osoianu, a relatat că la 01 aprilie 1975, a fost angajată în funcția de
educatoare la Instituția educativă timpurie nr. 8 (grădinița de copii „Maliutka“ din

or. Fălești), iar la 23 februarie 1990, a fost avansată în funcția de director al acesteia.

Reclamanta a susținut că pe parcursul activității neîntrerupte la același loc de muncă timp de peste 40 de ani, în special în perioada când a deținut funcția de director și de director interimar, din motive obiective nu a avut posibilitatea de a beneficia în fiecare an de concediu de odihnă integral conform legislației muncii, acumulându-se astfel o restanță a concediilor de odihnă nefolosite pentru anii 1990, 1992, 1995, 1996, 1998, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2009 și 2010, estimată la durata de 487 de zile.

Reclamanta a indicat că la 19 octombrie 2015, în baza cererii de demisie din inițiativă proprie cu încetarea contractului individual de muncă, în legătură cu atingerea vârstei de pensionare, prin dispoziția primarului or. Fălești nr. 115-p a fost demisionată din funcția de director interimar al Instituției educative timpurii nr. 8 (grădinița de copii „Maliutka“ din or. Fălești), cu specificarea în dispoziția de demisie a achitării depline a drepturilor salariale.

Reclamanta a specificat că la demisionare a fost remunerată doar cu suma de 9 975, 74 lei, care include salariul pentru lunile anterioare și indemnizația pentru concediul de odihnă nefolosit în anul 2015, deși în conformitate cu art. 119 alin. (1) din Codul muncii, urma să-i fie achitată și indemnizația pentru concediile de odihnă nefolosite în anii 1990, 1992, 1995, 1996, 1998, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2009 și 2010, estimată la durata de 487 de zile.

Reclamanta a declarat că în repetate rânduri, a solicitat în formă orală achitarea indemnizației pentru concediile de odihnă nefolosite în anii respectivi, solicitări care i-au fost respinse, nefiindu-i prezentat nici calculul sumei îndreptate spre achitare.

Reclamanta a menționat că a formulat aceleași solicitări în anii 2016 și 2017, inițial personal, iar ulterior prin reprezentant, deoarece a suferit un XXXXX, însă prin răspunsurile nr. 530 din 03 august 2016 și nr. 650 din 19 octombrie 2017 ale primarului or. Fălești, solicitările i-au fost respinse.

Totodată, reclamanta a precizat că prin răspunsul administrației publice locale nr. 319 din 11 iunie 2018, a fost recunoscut faptul că după cum rezultă din datele evidenței contabile și din conturile personale ale reclamantei pentru perioada de activitate a anilor 1989-2015, s-a acumulat o restanță a concediilor de odihnă nefolosite cu durata de 487 de zile, fără însă a fi indicată suma indemnizației cuvenite în această privință.

Reclamanta a afirmat că prin răspunsul administrației publice locale nr. 330 din 15 iunie 2018, a fost recunoscută existența acestei obligații, dar neexecutarea acesteia a fost motivată prin necesitatea alocării unei sume considerabile din contul bugetului local.

Reclamanta a considerat că în contradicție cu opinia Primăriei or. Fălești, omisiunea reclamantei de a solicita acordarea concediilor de odihnă în anii 1990, 1992, 1995, 1996, 1998, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2009 și 2010 nu poate fi echivalată cu renunțarea la dreptul de a beneficia de acestea, or conform art. 64

alin. (2) din Codul muncii, salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin prezentul cod, iar orice înțelegere prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute salariaților sau limitarea acestora este nulă.

În drept, reclamanta a invocat prevederile art. 8-10 din Codul civil, art. 118 alin. (5), 119 alin. (1), 146 alin. (1)-(2), 330 alin. (2), 354 lit. d) și h) și 355 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, precum și art. 142 lit. j) și 143 alin. (1) lit. a) din Codul educației.

În continuare, cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral în sumă de 7 000 lei, reclamanta a notat că suferințele psihice cauzate de angajator au fost amplificate de XXXXX pe care l-a suferit după demisie, neavând resurse bănești pentru a urma un tratament adecvat.

La 01 noiembrie 2018, reclamanta Varvara Bobu, reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea compensației pentru reținerea din vina angajatorului, timp de 1 018 zile, a indemnizației pentru concediile de odihnă nefolosite la data încetării contractului individual de muncă în sumă de 105 002, 04 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 7 000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6 000 lei (f.d. 81-86, vol. I).

În motivarea cererii, reclamanta Varvara Bobu, reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, a relatat că abia după depunerea cererii de chemare în judecată, Primăria or. Fălești a prezentat calculul contabil al indemnizației pentru concediile de odihnă nefolosite de către reclamantă la data încetării contractului individual de muncă, pentru durata de 487 de zile, suma fiind de 61 191, 35 lei.

De asemenea, reclamanta a relevat că la 02 august 2018, Primăria or. Fălești i-a transferat reclamantei suma de 45 210, 23 cu titlu de indemnizație pentru concediile de odihnă nefolosite de către reclamantă la data încetării contractului individual de muncă, pentru durata de 487 de zile, suma de 15 981, 12 lei fiind întemeiat reținută pentru achitarea impozitului pe venit și a contribuțiilor sociale și de asigurare medicală obligatorie.

Astfel, reclamanta a declarat că Primăria or. Fălești a admis o întârziere de 1 018 zile la achitarea în beneficiul reclamantei a indemnizației pentru concediile de odihnă nefolosite de către reclamantă la data încetării contractului individual de muncă.

În context, reclamanta a afirmat că sunt aplicabile prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, deoarece este prezumată culpa Primăriei or. Fălești la achitarea cu întârziere a indemnizației nominalizate, atâta timp cât a avut loc un refuz conștient al acestei autorități publice de a-și rectifica bugetul în anii corespunzători pentru a-i achita indemnizația reclamantei.

Mai mult, reclamanta a evidențiat că în anii 2016-2018, Primăria or. Fălești nici nu a pus în discuție chestiunea privind identificarea mijloacelor bănești pentru a-i achita reclamantei indemnizația pentru concediile de odihnă nefolosite la data încetării contractului individual de muncă.

Reclamanta a reliefat că abia la data de 18 iulie 2018, adică după depunerea

cererii de chemare în judecată, Consiliul or. Fălești prin decizia nr. 4/06 „Cu privire la corelarea și rectificarea bugetului or. Fălești pentru anul 2018 cu Legea bugetului de stat“ a dispus soluționarea chestiunii privind identificarea mijloacelor bănești pentru a-i achita reclamantei indemnizația pentru concediile de odihnă nefolosite la data încetării contractului individual de muncă.

Prin hotărârea din 25 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Varvara Bobu împotriva Primăriei or. Fălești cu privire la încasarea compensației, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat în beneficiul Varvarei Bobu, din contul Primăriei or. Fălești, suma de 96 253, 93 lei cu titlu de compensație pentru reținerea din vina angajatorului a plăților cuvenite salariatului. S-a încasat în beneficiul Varvarei Bobu, din contul Primăriei or. Fălești, suma de 6 000 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică. În rest, a fost respinsă cererea de chemare în judecată (f.d. 170-188, vol. I).

La 20 februarie 2019, Primăria or. Fălești a declarat apel împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești (f.d. 167-168, vol. I).

Prin decizia din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Primăria or. Fălești și menținută hotărârea din 25 ianuarie 2019 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești (f.d. 4-14, vol. II).

În motivarea soluțiilor adoptate, instanțele ierarhic inferioare au reținut că la 15 martie 2016, după demisia Varvarei Bobu din funcția de director interimar al Instituției educative timpurii nr. 8 (grădinița de copii „Maliutka“ din or. Fălești), aceasta a depus cerere la Primăria or. Fălești privind achitarea indemnizației pentru concediile nefolosite la data încetării contractului individual de muncă, pentru durata de 487 de zile, însă angajatorul Primăria or. Fălești neîntemeiat i-a respins această solicitare.

Aici, instanțele ierarhic inferioare au constatat, în baza tabelelor de pontaj, că Varvara Bobu nu a beneficiat în fiecare an de concediu de odihnă integral conform legislației muncii, acumulându-se astfel o restanță a concediilor de odihnă nefolosite pentru anii 1990, 1992, 1995, 1996, 1998, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2009 și 2010, cu durata de 487 de zile.

De asemenea, instanțele ierarhic inferioare au reținut că mărimea compensației pentru reținerea din vina angajatorului a plăților cuvenite Varvarei Bobu constituie suma de 96 253, 93 lei, după cum urmează: 0, 1% din suma de 61 191, 35 lei, pentru perioada de la 16 martie 2016, când Varvara Bobu a depus cererea privind achitarea indemnizației pentru concediile nefolosite, și până la 18 august 2017, adică suma de 32 188 lei, precum și 0, 3% din suma de 61 191, 35 lei, pentru perioada de la 18 august 2017 până la 01 august 2018, data achitării de către angajator a indemnizației nominalizate, adică suma de 64 065, 93 lei.

Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că în condițiile în care Primăria or. Fălești a pus la îndoială temeinicia solicitării respective și nu a operat modificări la bugetul său pentru anii 2016-2017, iar abia la data de 18 iulie 2018, adică după depunerea cererii de chemare în judecată, Consiliul or. Fălești prin decizia nr. 4/06

„Cu privire la corelarea și rectificarea bugetului or. Fălești pentru anul 2018 cu Legea bugetului de stat“ a dispus soluționarea chestiunii privind identificarea mijloacelor bănești pentru a-i achita reclamantei indemnizația, sunt aplicabile prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii, persistând culpa angajatorului Primăria or. Fălești la achitarea indemnizației pentru concediile nefolosite.

La 03 septembrie 2019, Primăria or. Fălești a declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 25 ianuarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, precum și trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 24-28; 29, vol. II).

În motivarea recursului, recurenta Primăria or. Fălești a susținut că nu este clar de ce instanța de apel a conchis că la data încetării raportului de muncă cu Varvara Bobu, Primăria or. Fălești nu a cunoscut și nici nu avea obligația să cunoască faptul că Varvarei Bobu urmează să-i fie achitată indemnizația pentru concediile nefolosite, în condițiile în care instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe.

Recurenta consideră că Direcția generală educație Fălești urma să participe în mod obligatoriu la examinarea cauzei, deoarece doar acest organ ar fi putut să confirme sau să infirme suma plătită Varvarei Bobu, care urma să devină certă, exigibilă și scadentă.

Aici, recurenta a mai subliniat că nu a reținut în mod intenționat plata în beneficiul Varvarei Bobu a indemnizației pentru concediile nefolosite la data încetării contractului individual de muncă, pentru durata de 487 de zile, însă a solicitat efectuarea unui calcul corect în baza documentelor justificative.

Recurenta a invocat că anume Direcția generală educație Fălești a fost angajatorul Varvarei Bobu, și nu recurenta, din care motiv față de recurentă nu puteau fi aplicate prevederile art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

La 16 octombrie 2019, intimata Varvara Bobu, reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, a depus referință la recursul declarat de Primăria or. Fălești, solicitând considerarea acestuia ca inadmisibil (f.d. 34-41, vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum rezultă din materialele cauzei, și anume din avizul de primire nr. DS3118125966AS, recurenta Primăria or. Fălești a recepționat copia deciziei integrale din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, la data de 16 iulie 2019 (f.d. 17, vol. II).

Astfel, luând în considerare că recurenta Primăria or. Fălești a declarat recurs la data de 03 septembrie 2019, adică în termen de mai puțin de 2 luni de la data recepționării copiei deciziei integrale recurate, completul conchide că recurenta Primăria or. Fălești s-a conformat prevederilor legale, încadrându-se în termenul de declarare a recursului prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Primăria or. Fălești, completul

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele raționamente.

Conform art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alin. (2) și (3) ale art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Respectiv, completul relevă că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Primăria or. Fălești se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de judecată, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și respectiv, acesta nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Totodată, completul accentuează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII al Codului de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume dacă se invocă aprecierea arbitrară a probelor de către instanța judecătorească sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Însă, din recursul declarat de Primăria or. Fălești nu rezultă că instanța de judecată a apreciat arbitrar probele.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite la art. 6 din

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe calea recursului pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul notează că argumentele invocate în recurs nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or acestea nu atestă examinarea raportului juridic litigios de către instanța de judecată cu încălcarea normelor de drept material și procedural sau a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria or. Fălești nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Primăria or. Fălești împotriva deciziei din 04 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Varvara Bobu, reprezentată de avocatul Serghei Osoianu, împotriva Primăriei or. Fălești cu privire la repararea prejudiciului material cauzat de angajator ca urmare a reținerii indemnizației de concediu, repararea

prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan